

**MINISTERUL EDUCAȚIEI,
CULTURII ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA**

Agenția Națională pentru
Curriculum și Evaluare

Ім'я:

Прізвище:

По батькові:

Навчальний заклад:

Населений пункт:

УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ІСПИТ ЗА ГІМНАЗИЧНИЙ КУРС
ДОДАТКОВА / ПОВТОРНА СЕСІЯ**

05 липня 2018 року
Час виконання – 120 хвилин

Необхідні матеріали: *ручка з синьою пастою.*

Пам'ятка для кандидата:

- Уважно прочитай кожне завдання.
- Необхідно виконати кожне завдання.

Бажаємо успіху!

Прізвище, ім'я перевіряючого _____ Кількість балів : _____

ЧАСТИНА І

Прочитайте уважно текст і виконайте завдання до нього.

Одного сонячного ранку 1822 року мама, у темно–зеленій корсетці, у синій широкій спідниці, в зеленій квітчастій хустці на голові – вся святково усміхнена, пригладила Тарасові чупринку, наділа нову шапку, почепила йому через плече торбинку для книжок. Обдарувала лагідною усмішкою:

– Щастя тобі, синку, може, людиною станеш...

Так на восьмому році життя Тарас став учнем дяка.

Наука в школі була нібито проста – повторюй за дяком «аз, буки, веди, глаголь» та добре запам'ятовуй. Проте, коли що забув, помилився або взагалі не вивчив, тоді – лихо! – лягай, раб божий, долілиць на ослона, оголяй спину, й над тобою справлятиме екзекуцію дяк-навчитель або «консул»-школяр, який виконує волю дяка. Всі «ази» дякової науки сумлінно проходив і Тарас, бо прагнув знань, а іншого шляху не було.

Звернімо увагу, що майбутній поет читав у дитинстві. Вибір книжок у нього був, звичайно, невеликий. Крім друкованого в Україні «Богословника», в якому було чимало духовних віршів церковнослов'янською мовою, він міг ознайомитися з окремими творами художньої літератури. Це передовсім поширювана кобзарями й лірниками вірш–пісня Григорія Сковороди «Всякому городу нрав і права», друковані в пісенниках інші його вірші. Ще в дитинстві Тарас міг коли не читати, то принаймні слухати «Енеїду» Котляревського, бо цей твір ширився по Україні друком, і в списках, був, можна сказати, на язиці в багатьох.

Коли до цього додати українські народні пісні, що Тарас чув від батька, від матері й сестри Катерини, а то й від захожих кобзарів і лірників, то не важко уявити духовну атмосферу, якою наснажувалась душа й розум майбутнього поета. А ще ж не забуваймо про народні казки, оповіді бувалого діда Ігната та інших старих людей, про народні звичаї та обряди на весіллях, святі Нового року, Купала, Великодня, силу–силенну колядок, щедрівок, приказок і промовок, на що така багата усна творчість українського народу.

Тож з дитинства, всупереч схоластичній науці дяків, Тарас, прилучаючись до всього народного, всотуючи в кожную жилку дух героїчності і високої поетичності своїх мужніх і талановитих пращурів, спершу півсвідомо, а з роками дедалі осмисленіше дозбирував дорогоцінні зерна національної духовності з неозорих розсипищ рідної культури...

(За Б. Чайковським)

№ з /п	Завдання	Бали
1.	<p>Визначте стиль прочитаного тексту. Обведіть кружечком літеру, що позначає правильну відповідь.</p> <p>А. Художній. Б. Публіцистичний. В. Науковий. Г. Офіційно-діловий. І. Розмовний.</p>	L 0 1
2.	<p>Дайте письмові відповіді одним реченням на кожне запитання до тексту:</p> <p>1. Чому Тарас проходив усі «ази» дякової науки?</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>2. Що міг читати майбутній поет у дитинстві?</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>3. З чого Тарас дозбирував дорогоцінні зерна національної духовності?</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L 0 1 2 0 1 2 0 1 2
3.	<p>Поділіть текст на смислові частини. Складіть і запишіть простий план тексту з 4 пунктів.</p> <p>1. _____</p> <p>2. _____</p> <p>3. _____</p> <p>4. _____</p>	L 0 2 4 6 8
4.	<p>Випишіть із тексту 5 ключових словосполучень.</p> <p>1. _____</p> <p>2. _____</p> <p>3. _____</p> <p>4. _____</p> <p>5. _____</p>	L 0 1 2 3 4 5

5.	<p><i>До виділених слів із тексту самостійно доберіть антоніми.</i></p> <p>Нову шапку – _____</p> <p>Проста наука – _____</p> <p>Старих людей – _____</p> <p>Талановитих пращурів – _____</p> <p>Рідної культури – _____</p>	L 0 1 2 3 4 5
6.	<p><i>Правильно визначено значення фразеологізму в рядку:</i></p> <p>А. Надути губи – образитися.</p> <p>Б. Спустити на землю – гордитися.</p> <p>В. Носити воду в решеті – поливати.</p>	L 0 1
7.	<p><i>Поясніть одним реченням, як Ви розумієте вислів «Був на язиці в багатьох». Запишіть утворене вами речення.</i></p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L 0 1 2
8.	<p><i>Випишіть із поданого речення всі можливі словосполучення.</i></p> <p>Вона пригостила Тарасові чупринку, наділа нову шапку, почепила йому через плече торбинку для книжок.</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8
9.	<p><i>З'ясуйте, якими членами речення є виділені слова. Обведіть кружечком літеру, що позначає правильну відповідь.</i></p> <p>1. Так на восьмому році життя Тарас став учнем дяка. а, б, в</p> <p>2. Майбутній поет читав у дитинстві. а, б, в</p> <p>3. Тарас, прилучаючись до всього народного, дозбирував дорогоцінні зерна національної духовності. а, б, в</p> <p>а) відокремлена обставина; б) простий підмет; в) простий дієслівний присудок.</p>	L 0 1 2 3

Частина II

Прочитайте уважно текст і виконайте завдання до нього.

<p>Сидить батько кінець стола, На руки схилювся; Не дивиться на світ Божий: Тяжко зажурився. Коло його стара мати, сидить на ослоні, За сльозами ледве-ледве Вимовляє доні: «Що, весілля, доню моя? А де ж твоя пара? Де світилки з друженьками, Старости, бояри? В Московщині, доню моя! Іди ж їх шукати, Та не кажи добрим людям, Що є в тебе мати...</p>	<p>Будь щаслива в чужих людях, До нас не вертайся! Не вертайся, дитя моє, З далекого краю... А хто ж мою головоньку Без тебе сховає? хто заплаче надо мною, Як рідна дитина? Хто посадить на могилі Червону калину? Хто без тебе грішну душу Поминати буде? Доню моя, доню моя, Дитя моє любе! Іди од нас...» .</p>
---	---

1.	<p>Автор поеми «Катерина»:</p> <p>А. Тарас Шевченко. Б. Іван Франко. В. Григорій Сковорода.</p>	<p>L 0 2</p>
2.	<p>Поема «Катерина» за жанром:</p> <p>А. Бурлескно-травестійна. Б. Ліро-епічна, соціально-побутова. В. Філософська.</p>	<p>L 0 2</p>
3.	<p>Тема поеми « Катерина»:</p> <p>А. Трагічна доля матері-покритки. Б. Боротьба українського селянства проти поневолювачів. В. Доля українського селянства.</p>	<p>L 0 2</p>
4.	<p>Сформулюйте своє розуміння поеми «Катерина» Шевченка, доповнивши подані висловлювання:</p> <p>Катерина – _____ образ поеми. Зовні – це _____ дівчина. За вдачею Катерина _____ . За неписаними законами того часу, дівчина, яка стала матір'ю до одруження, підлягала _____ . Її покривали хусткою, звідси і глумлива назва _____ .</p>	<p>L 0 1 2 3 4 5</p>

